

Muonio kommun

**Detaljplan för Mielmukkavaara
Vindparksområde**

**Sammanfattning av planbeskrivning, utkast
(beredningsfas)**

14 december 2010

MUONIO KOMMUN, DETALJPLAN FÖR MIELMUKKAVAARA, VINDPARKSOMRÅDE SAMMANFATTNING AV PLANBESKRIVNING, UTKAST 14.12.2010

Innehåll

1	PLANERINGSORGANISATION OCH KONTAKTUPPGIFTER.....	2
2	BESKRIVNING AV DETALJPLANEOMRÅDET.....	3
3	KORTFATTAD TEKNISK BESKRIVNING AV PROJEKTET.....	4
4	BAKGRUND.....	5
5	DETALJPLANENS INNEHÅLL.....	5
6	PLANLÄGGNINGSPROCESSENS GÅNG, FÖRFARANDEN FÖR DELTAGANDE OCH VÄXELVERKAN.....	6
6.1	Planläggningsprocessens gång.....	6
6.2	Internationellt samråd.....	7
6.3	Deltagande och växelverkan enligt MKB-lagen.....	7
6.4	Samråd enligt 53 § renkötsellagen.....	7
7	BEDÖMNING AV PLANENS KONSEKVENSER.....	7
7.1	Bakgrund till konsekvensbedömningen.....	7
7.2	Konsekvenser på svenska sidan.....	8

Omslagsbild: Illustration, bildmontage med vy från byn Kajanki. Avstånd till vindparksområdet ca 5–6 km. (Källa: MKB-beskrivning, Pöyry Management Consulting Oy, 2010).

1 PLANERINGSORGANISATION OCH KONTAKTUPPGIFTER

Muonio kommun

Puthaanrannantie 15 (PL 25)
99300 Muonio
Kontaktperson: Pertti Matinlompola
Tfn +358 (0)400 398 062
E-mail: pertti.matinlompola<at>muonio.fi

Planarbete: Pöyry Finland Oy

Jaakonkatu 3 (PL 50)
01621 Vanda
Kontaktpersoner:
Pasi Rajala, tfn +358 (0)10 33 26454
Mariikka Manninen, tfn +358 (0)10 33 26566
E-mail: fornamn.efternamn<at>poyry.com

Projektansvarig: wpd Finland Oy

Kägelstranden 13
02150 Esbo
Kontaktperson: Heli Rissanen
Tfn +358 (0)40 578 7584
E-mail h.rissanen<at>wpd.fi

2 BESKRIVNING AV DETALJPLANEOMRÅDET

Området för vindparksprojektet ligger på berget Mielmukkavaara i norra delen av Muonio kommun, ca 16 km norr om Muonio kyrkby och ca 2,5 km öster om svenska gränsen samt ca 12 km söderut från kommungränsen mot Enontekis. Detaljplaneområdet på bergsryggen förvaltas av Forststyrelsen och omfattar dessutom en vägförbindelse som går över privat mark. Planområdet utgör ca 600 hektar. Vindparken (EN-område) upptar ca 400 hektar av planområdet. Den närmaste bostads- och fritidsbebyggelsen ligger ca 1,5 km från vindparksområdet. De närmaste byarna – Yli-Muonio, Kätkäsvanto och Kajanki – ligger ca 5–6 km från planområdet.

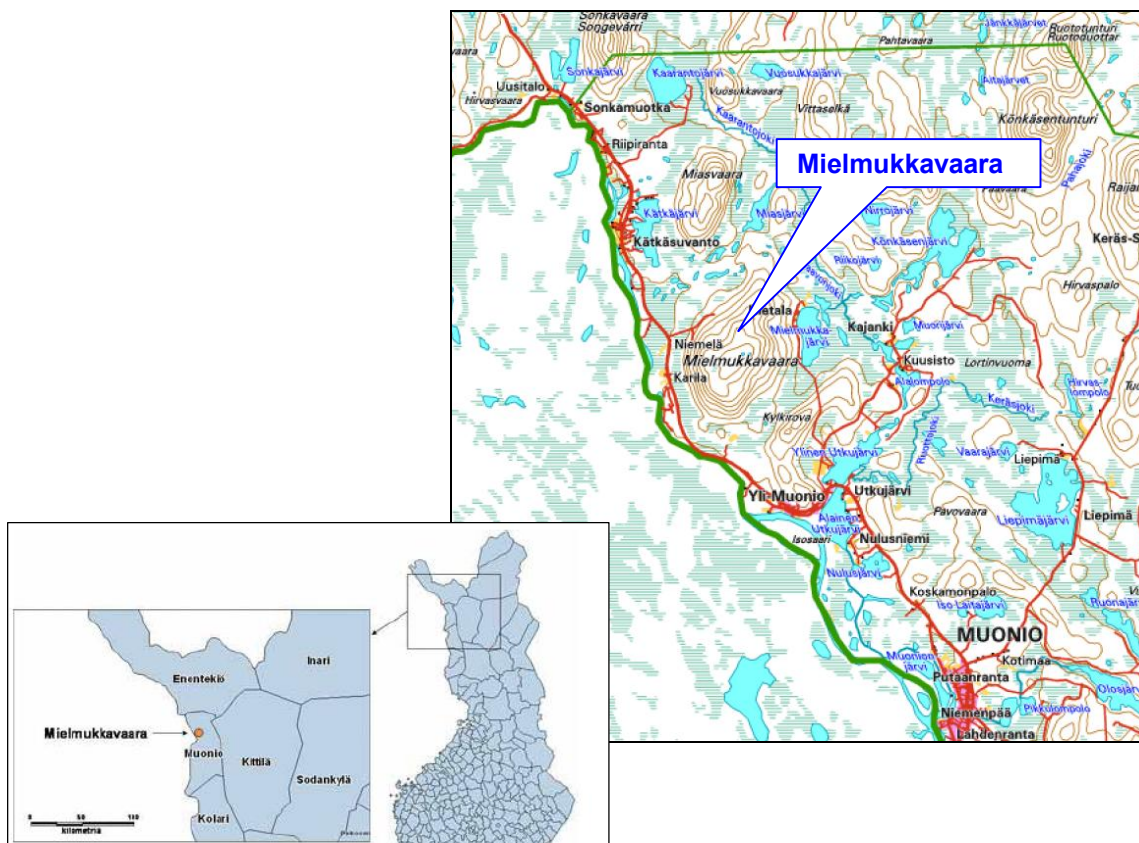

Bild 1. Planområdets läge.

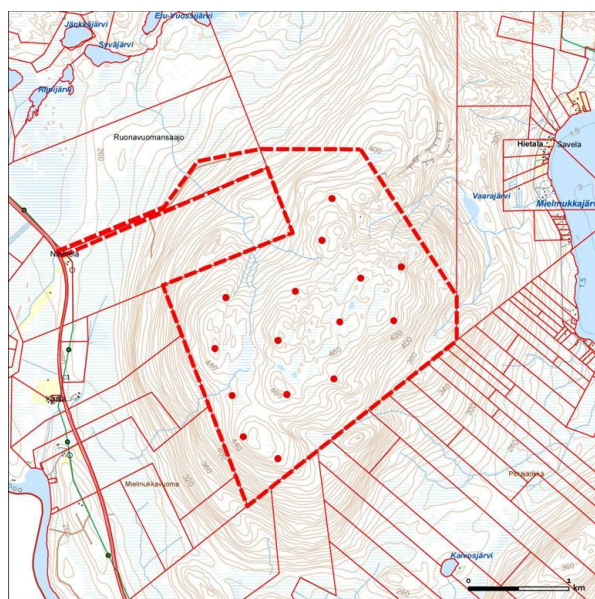

Bild 2. Preliminära gränser för projektområdet och preliminär uppfattning om vindkraftverkens placering på området.

3 KORTFATTAD TEKNISK BESKRIVNING AV PROJEKTET

(Källa: MKB-beskrivning, Pöyry Management Consulting Oy, 2010)

Alla vindkraftverk består av ett torn på fundament, rotor med tre blad och maskinrum. Vindkraftverkens maximala höjd är ca 150 m. Vindkraftverken placeras på ca 450–700 m avstånd från varandra. Den mest sannolika metoden för grundläggning är att en markburen betongplatta utan pålverk grävs ned på 2–4 m djup och täcks med marksubstans. Träden måste röjas inom ett område på ca 0,5–0,8 hektar runt vindkraftverket på grund av bygg- och anläggningsarbetet.

Projektområdet ansluts till riksväg 21/E8. Den cirka 2 km långa skogsvägen i området förstärks och dessutom anläggs ny väg på en sträcka av 8–10 km. Vägbanans minimibredd är ca 4,5–5 m beroende på kraftverkstyp och dessutom måste områden för vägslänter och -diken reserveras. Vindparkens interna el- och datakablar är tänkta att huvudsakligen gå i jordkablar i anslutning till underhållsvägarna.

En transformator per vindkraftverk placeras antingen i maskinrummet, ett skyddat transformatorrum i tornets nedre del eller i ett separat transformatorskåp bredvid tornet. Transformatorn omvandlar generatorns spänning (i storleksordningen 1 kV eller lägre) till 20–30 kV. Kraftverken ansluts till ett ställverk via jordkabel.

Vindparken ansluts till kraftnätet via en 110 kV ledning. Kraftledningen kräver en ca 26–30 m bred ledningsgata. Eftersom ledningsstolparnas höjd är ca 20 m höjer sig kraftledningen en aning över trädtopparna i skogsbetäckta områden. Kraftledningarna ingår i detaljplanen endast till den del de ligger inom det planerade området för energiförsörjning.

Vindparksbygget beräknas ta ca 1–1,5 år. Arbetet fördelas sannolikt på två år. wpd Finland Oy:s preliminära tidsmål är att byggandet kan påbörjas 2012, varvid driften kan komma igång 2014. Vindkraftverkens tekniska livslängd är ca 25 år och kablarnas minst 30 år. Fundamenten dimensioneras för 50 års livslängd och genom modernisering av installationerna kan vindparkens livslängd förlängas upp till 50 år.

Bild 3. Vänster: Vindkraftverk (höjd ca 150 m) och kraftledningsstolpe (höjd ca 20 m) i samma skala. Höger: Illustration, bildmontage, bergsryggen på Mielmukkavaara, färgalternativ grönt. Källa: MKB-beskrivning, Pöyry Management Consulting Oy, 2010.

4 BAKGRUND

Mielmukkavaara har anvisats som vindkraftsområde i landskapsplanen för Fjäll-Lappland. Enligt markanvändnings- och bygglagen ska kommuner och övriga myndigheter främja genomförandet av landskapsplanen. För att projektet ska beviljas bygglov krävs att en detaljplan utarbetas.

Detaljplanens syfte är att skapa de erforderade planmässiga ramarna för vindparksbygget i Mielmukkavaara och anpassa bygget till övrig användning av området samt slå vakt om naturvärden och andra värden i området och dess omgivning. Målet är att planen ska möjliggöra uppförandet av maximalt 15 vindkraftverk. Kraftverken har en effekt på ca 3 MW per enhet. Tornets och rotorbladets totala höjd överstiger inte 150 m.

I vindparksprojektet tillämpas förfarandet för miljökonsekvensbedömning (MKB-förfarande) i enlighet med MKB-lagen. MKB-förfarandet för projektet inleddes år 2008 och slutfördes hösten 2010. Förfarandets syfte var att bedöma vindparksprojektets miljökonsekvenser, planera åtgärder som förebygger och mildrar de negativa konsekvenserna och bidra till ökad insyn i projektet samt växelverkan med intressenterna. Programmet för miljökonsekvensbedömning (MKB-program) färdigställdes våren 2009 och miljökonsekvensbeskrivningen (MKB-beskrivning) våren 2010. Kontaktmyndigheten Lapplands Närings-, trafik- och miljöcentral lämnade sitt utlåtande om MKB-beskrivningen den 9 september 2010.

MKB-materialet inklusive separata utredningar utgör det centrala faktaunderlaget för utarbetandet av detaljplanen. Området har dessutom beskrivits i andra utredningar och undersökts vid arbetet med detaljplanen.

5 DETALJPLANENS INNEHÅLL

Detaljplanen gäller bergsryggen på Mielmukkavaara och vägförbindelserna till området. Ungefär halva detaljplaneområdet har i planutkastet anvisats som ett område för energiförsörjning reserverat för vindkraftverk (EN-1). Detta omges av ett jord- och skogsbruksområde (M) och ett jord- och skogsbruksområde med särskilda miljövärden (MY). En befintlig vandringsled som korsar området har i planutkastet anvisats som en riktgivande friluftsled. Vindparkens interna underhållsförbindelser har anvisats som riktgivande vägtrafikförbindelser.

En riktgivande vägtrafikförbindelse till vindparksområdet ansluter till riksväg 21/Europaväg 8 via en befintlig väg. Den nya 110 kV kraftledningen som vindparken behöver börjar inom vindparksområdet och har i planutkastet anvisats som en del av ett riktgivande område reserverat för ledning. I planutkastet ingår även alternativa ledningsdragningar inom området. Den slutliga ledningsdragningen avgörs i ett senare skede när planen preciseras.

Planen anvisar ett område för energiförsörjning (EN-1) reserverat för vindkraftverk. Vindkraftverkens specifika platser inom EN-1-området styrs genom delområdesbeteckningen tv (del av område i vilken vindkraftverk får placeras). Platserna för enskilda vindkraftverk har anvisats riktgivande utifrån den preliminära projektplaneringen. Det reserverade området för vindparken (EN-1) och vindkraftverken (tv) har dimensionerats och avgränsats så att maximalt 15 vindkraftverk kan uppföras. Vindkraftverkens maximala antal (15) och höjd (150 m) har anvisats genom planbestämmelser.

För vindkraftverk reserverade delar av området (tv) har avgränsats så att en hypotetisk nedstörtning inte ska utgöra en fara för området utanför EN-1. Dessutom finns bestämmelser om kraftverkens och övriga byggnaders färgsättning samt buller och uppsättning av stängsel. Efter samråd med Närings-, trafik- och miljöcentralen anses det inte ändamålsenligt att ange byggnadsrätten för vindkraftverken i kvadratmeter våningsyta.

Planutkastet anvisar 11 områden som är särskilt viktiga med tanke på naturens mångfald (luo) enligt naturutredningarna. Dessa områden utgör särskilt viktiga livsmiljöer som definieras i skogslagen. Vissa objekt är kategoriserade som hotade. Områdena beskrivs i planbeskrivningens avsnitt om planområdets nuvarande tillstånd. Dessa områden finns inom EN-1-området och har fått bindande delområdesbeteckningar. Beteckningarna står inte i konflikt med vindparkens funktioner.

Planutkastet anvisar en byggnadsrätt på 400 kvadratmeter våningsyta för uppförande av förråd, bas och ställverk. Byggnadsrätten har dimensionerats utifrån vindparksprojektets behov.

Parkens interna el- och datakablar är tänkta att huvudsakligen läggas med jordkabel i anslutning till underhållsvägarna.

Zoner där träden ska bevaras har anvisats i ytterkanterna av området för energiförsörjning med undantag för områdets norra del. Vad som händer med träden i den norra delen beror på vilken kraftledningsdragning som väljs.

Projektets konsekvenser beskrivs i planbeskrivningen och MKB-beskrivningen.

6 PLANLÄGGNINGSPROCESSENS GÅNG, FÖRFARANDE FÖR DELTAGANDE OCH VÄXELVERKAN

6.1 Planläggningsprocessens gång

6.1.1 Inledningsfas

Detaljplaneringen inleddes våren 2009.

Planläggningens inledande kungjordes och programmet för deltagande och bedömning framlades offentligt den 20 augusti 2009. Sedan dess har programmet reviderats vid flera tillfällen efter behov.

Inledningsfasens myndighetssamråd anordnades i Rovaniemi den 4 mars 2010.

6.1.2 Beredningsfas

Kommunstyrelsen i Muonio godkände detaljplanen vid sammanträdet den 2 december 2010 och beslutade att underlaget för detaljplanen ska framläggas offentligt. Underlaget har varit framlagt xx december 2010 – xx januari 2011. Utlåtanden om underlaget begärs in och synpunkter kan framföras under framläggandet.

Underlaget presenteras vid ett informationsmöte i Muonio den 27 januari 2011.

6.1.3 Förslagsfas

Ett förslag till detaljplan utarbetas utifrån underlaget och responsen. Målet är att planläggningsprocessen ska nå förslagsfasen våren 2011. Planförslaget framläggs offentligt och utlåtanden från myndigheterna begärs. Anmärkningar kan lämnas under den tid som planförslaget är framlagt.

I förslagsfasen anordnas ett myndighetssamråd enligt markanvändnings- och bygglagens krav för genomgång av myndigheternas ställningstaganden och gemälen på utlåtanden och synpunkter under beredningsfasen. Om några väsentliga förändringar av planförslaget inte behöver göras går förslaget vidare till nästa fas för godkännande.

6.1.4 Godkännande av planen och ikraftträdande

Beslutet om godkännande av detaljplanen fattas av kommunfullmäktige i Muonio. Om fullmäktige godkänner planen och beslutet inte överklagas vinner planen laga kraft.

6.2 Internationellt samråd

Planeringsområdet ligger nära den svenska gränsen (Pajala). I projektet tillämpas det internationella samrådsförfarandet. Lapplands Närings-, trafik- och miljöcentral har varit kontaktmyndighet i MKB-förfarandet och är också myndighet i det internationella samrådet. Miljöministeriet sköter arrangemangen kring det internationella samrådet.

Miljöministeriet har underrättat de svenska myndigheterna om möjligheten att delta i förfarandet för deltagande och växelverkan. Kungörelser om planläggningen publicerades på samma dag i Sverige (NSD, Norrbottenskuriren) och i Finland i augusti 2009. Den svenska versionen av programmet för deltagande och bedömning har skickats till Pajala kommun, Kiruna kommun, Länsstyrelsen i Norrbottens län, Vägverket Region Norr och Naturvårdsverket.

Miljöministeriet har skickat ett utkast över detaljplanekartan, planbeteckningar och -bestämmelser samt en sammanfattning av planbeskrivningen till de svenska myndigheterna under beredningsfasen med avseende på det internationella samrådet.

6.3 Deltagande och växelverkan enligt MKB-lagen

Lokalbefolkningen och andra intressentgrupper i vindparksprojektet har kunnat delta i MKB-förfarandet. De boende och övriga intressenter har kunnat medverka i projektet under MKB-förfarandet genom att framföra synpunkter till kontaktmyndigheten Lapplands Närings-, trafik- och miljöcentral, de projektansvariga och det konsultföretag som bedömt miljökonsekvenserna. Ambitionen har varit att kartlägga de olika intressenternas synpunkter i bred omfattning, bl.a. genom intervjuer och enkäter samt flera möjligheter till dialog (bl.a. informationsmöten, en workshop för turistföretagare i Muonioområdet, en träff för områdets jägare, samråd enligt renskötsellagen (848/1990). Arrangemangen för deltagande och växelverkan vid MKB:n beskrivs utförligare i MKB-beskrivningen.

6.4 Samråd enligt 53 § renskötsellagen

Lapplands miljöcentral kallade parterna till ett möte den 13 oktober 2009. Vid mötet behandlades både detaljplaneringen och MKB-förfarandet. I samrådet deltog företrädare för Muonio renbeteslag, Yläalueen tokkakunta, Renbeteslagsföreningen och Vilt- och fiskeriforskningsinstitutet, som har gjort utredningen om rennäringen.

7 BEDÖMNING AV PLANENS KONSEKVENSER

7.1 Bakgrund till konsekvensbedömningen

Bedömningen av detaljplanens konsekvenser bygger till stor del på utredningar under förfarandet för miljökonsekvensbedömning (MKB) av projektet. I MKB:n granskades två alternativ för genomförande av projekt och ett s.k. nollalternativ där det inte genomförs. De direkta och indirekta miljökonsekvenserna vid anläggning, drift och avveckling av vindparken har utretts. Bedömningarna i MKB-förfarandet har preciserats under planarbetet, bl.a. utifrån förändrade ingångsdata och preciserade planeringslösningar. Projektets viktigaste konsekvenser beskrivs i planbeskrivningen. Vissa MKB-utredningar utgör bilagor till beskrivningen.

De viktigaste konsekvenserna bland de långvariga och betydande konsekvenserna av projektet gäller landskapet och därigenom rekreatjonsbruket och turismen samt människornas levnadsförhållanden och trivsel. I MKB:n granskades de visuella

konsekvenserna för hela det område varifrån vindkraftverken är teoretiskt synliga. Enligt olika källor sträcker sig det teoretiska siktområdet maximalt ca 35 km från vindparken. Vad gäller övriga konsekvenser har områdets omfattning fastställts utifrån det som är ändamålsenligt för den berörda aspekten.

7.2 Konsekvenser på svenska sidan

Konsekvenser av vindparksprojektet i Mielmukkavaara som når över till Sverige gäller främst visuella konsekvenser för landskapet och därigenom konsekvenser för människornas levnadsförhållanden och trivsel samt turismen och företagen inom turistbranschen. Bebyggelsen är glesare på den svenska sidan än på den finska. Enligt invånarenkäten förhåller sig de närboende på den svenska sidan positiva till vindparksprojektet.

Den närmaste bebyggelsen, Trollnäs gård, ligger vid älven mitt emot Mielmukkavaara på ca 2 km avstånd. På motsatt sida av Kätkäsuunto i Finland ligger Kätkesuundo på den svenska sidan ca 5–6 km nordväst om Mielmukkavaara. Byn har 12 invånare och ett snickeri. Kätkesuundo har klassificerats som en landskapsmässigt viktig kulturmiljö. Mitt emot Yli-Muonio ligger Ruosteenranta, där det bor tre personer. De närmast belägna större samhällena är Muodoslompolo (ca 80 invånare, ca 12 km till Mielmukkavaara) och Muonionalusta (21 invånare, ca 17 km till Mielmukkavaara).

I generalplanen för Pajala kommun (Översiktsplan, 1990) har de stora älvamas stränder kategoriserats som områden av riksintresse för naturvård (N20 Könkämä-Muonio älv). En revidering av översiktsplanen har inletts.

De närmaste svenska turismföretagen ligger i Muodoslompolo och Muonionalusta. Ett nät av snöskoterleder som används av privatpersoner och safariföretag sträcker sig över till Finland och Norge. En övergång för snöskoterled finns bl.a. vid Kätkäsuunto–Kätkesuundo. En broövergång för vägtrafiken i området finns i Muonio kyrkby.

På den svenska sidan går riksväg 99 längs älvdalen, parallellt med riksväg 21/E8 på den finska sidan, från Haparanda till Karesuando, där det finns en bro över gränsälven till Karesuunto. Från Karesuunto norrut finns en vägtrafikförbindelse endast på den finska sidan. Riksväg 99 har mindre betydelse för turisttrafiken än E8 på den finska sidan.